

Financiranje, upravljanje tveganj in trajnostno poročanje

15.3.2022

Slaven Mičković

AGENDA

1. Kam gremo? (potreba po integraciji podnebnih sprememb v poslovne modele gospodarskih subjektov)
2. Podnebna tveganja kot gonilna sila kreditnega tveganja
3. Vloga bančnega sektorja v procesu prilagajanja nizkoogljičnemu gospodarstvu
4. Obstoječe in nove prakse bank pri ocenjevanju kreditne sposobnosti
5. Kaj banke pričakujejo od posojilojemalcev?

Kam gremo?

- **Sodobno gospodarstvo, kakršnega danas poznamo, se je razvilo v času podnebne stabilnosti.**
- Pri načrtovanju poslovanja velika večina poslovnih subjektov ni upoštevala odvisnosti od okolja oziroma okolje ni bilo pomemben faktor poslovnega uspeha.
- Fizična škoda zaradi podnebnih sprememb v zadnjih dveh desetletjih pa je odvisnost številnih dejavnosti od podnebja postavila v ospredje.
- Vsi kazalniki kažejo, da smo obdobje podnebne stabilnosti že zapustili, podnebni šoki in stroški, povezani s podnebnimi spremembami (bodisi v obliki neposrednih fizičnih vplivov podnebnih pretresov ali prehodnih stroškov, povezanih z ublažitvijo in prilagajanjem) se zdijo neizogibni.

Kam gremo?

- Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije 2050: **do leta 2050 bo Slovenija dosegla neto ničelne emisije TGP oziroma podnebno nevtralnost!**
- Akcijski načrt za izvajanje podnebne strategije do leta 2030 je CELOVITI NACIONALNI ENERGETSKI IN PODNEBNI NAČRT REPUBLIKE SLOVENIJE (NEPN).
- NEPN je strateški dokument, ki za obdobje do leta 2030 določa cilje, politike in ukrepe za pet razsežnosti energetske unije:
  1. razogljichenje (emisije toplogrednih plinov (TGP) in obnovljivi viri energije (OVE)),
  2. energetska učinkovitost,
  3. energetska varnost,
  4. notranji trg energije ter
  5. raziskave, inovacije in konkurenčnost.
- **Cilji razogljichenja določeni v NEPN so skladni s klimatskimi scenariji, ki omogočajo omejitev globalnega segrevanja do leta 2050 na pod 2 °C!**

Strateški sektorski cili zmanjšanja TGP

	Letne emisije TGP [kt CO ₂ ekv]		Cilj zmanjšanja glede na leto 2005		Strateški sektorski cilji zmanjšanja glede na leto 2005
	2005	2018	%	[kt CO ₂ ekv]	2050 Podnebna strategija
Promet	4,416.50	5,824.00	12%	4,946.48	90–99 %
Energetika	6,974.50	5,189.60	-34%	4,603.17	90–99 %
Industrija	3,912.50	3,014.40	-43%	2,230.13	80–87 %
Kmetijstvo	1,732.80	1,721.70	-1%	1,715.47	5–22 %
Široka raba	2,680.00	1,310.80	-76%	643.20	87–96 %
Ravnanje z odpadki	740.5	441.7	-65%	259.175	75–83 %
SKUPAJ	20,456.80	17,502.10	30%	14,397.62	80–90 %
LULUCF	-7,210.80	243	-100%	0.00	Ponor vsaj –2.500 kt CO ₂ ekv
SKUPAJ	13,336.00	17,745.10		14,397.62	Doseganje neto ničelnih emisij TGP

 Vir: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2021-01-2552/resolucija-o-dolgorocni-podnebni-strategiji-slovenije-do-leta-2050-redps50>

Podnebna tveganja kot gonilna sila kreditnega tveganja

- Dva glavna vira finančnih tveganj, ki izhajajo iz podnebnih sprememb:
  - a. **fizična tveganja** se nanašajo na možne gospodarske in finančne izgube, ki jih povzročijo podnebne nevarnosti:
    - akutne nevarnosti nastanejo zaradi ekstremnih podnebnih dogodkov, kot so suše, poplave in neurja;
    - kronične nevarnosti nastanejo zaradi postopnih sprememb podnebnih vzorcev, kot so naraščajoče temperature, dvig morske gladine in spremembe padavin.
    - tveganja zaradi akutnih in kroničnih nevarnosti vključujejo njihove neposredne vplive (kot na primer škoda na lastnini ali motnje v poslovanju podjetij) in njihove posredne vplive (kot so na primer motnje v dobavni verigi ali manjše skupno povpraševanje s prizadetih trgov).

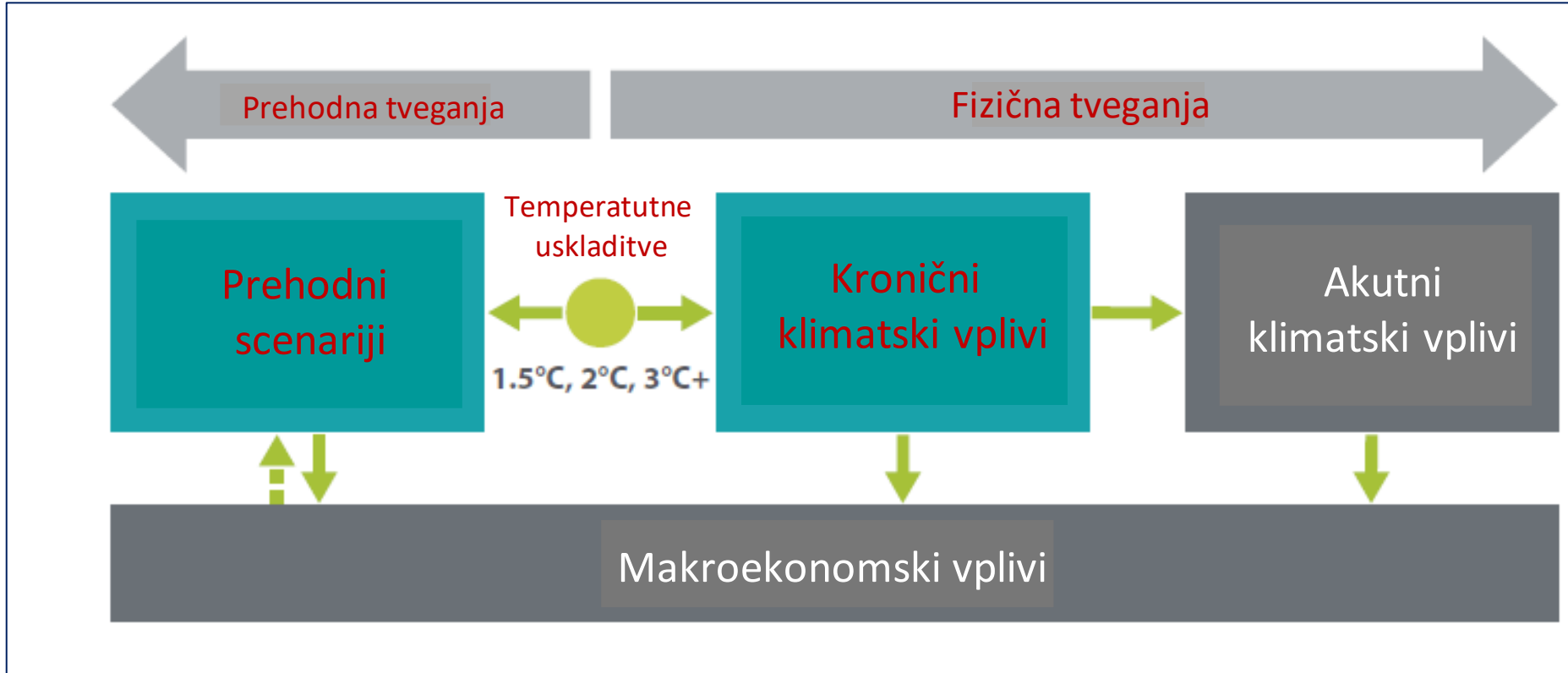

Podnebna tveganja kot gonilna sila kreditnega tveganja

- Dva glavna vira finančnih tveganj, ki izhajajo iz podnebnih sprememb:
  - b. **prehodna (tranzicijska) tveganja** lahko opredelimo kot tveganja gospodarske dislokacije in finančnih izgub, povezanih s procesom prilagajanja nizkoogljicnemu gospodarstvu; za finančni sektor se običajno štejejo trije viri prehodnih tveganj:
    - spremembe politike (npr. višje cene ogljika ali omejitve emisij ogljika),
    - spremembe v tehnologiji (npr. nizkoogljicne tehnologije, ki postajajo bolj konkurenčne od ogljično intenzivnih) in
    - spremembe v tržnih preferencah (npr. gospodinjstva zaradi okoljskih skrbi prehajajo na bolj zeleno potrošnjo).

Fizična in prehodna tveganja so medseboj povezana

 Vir: Network for Greening the Financial System

Vpliv podnebnih tveganj na kreditno tveganje

	Tveganja prehoda	Fizična tveganja
Na denarne tokove	<p>Prehodna tveganja vplivajo na denarne tokove na več načinov, vključno z na primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izdatki za raziskave in razvoj novih in alternativnih tehnologij - Stroški sprejetja in uvajanja novih praks in procesov. - Zmanjšano povpraševanje po ogljično intenzivnih izdelkih in storitvah. - Povečani proizvodni stroški zaradi spreminjajočih se cen vložkov (npr. za energijo in vodo) in zahtev glede proizvodnje (npr. za emisije ogljika in obdelavo odpadkov).	<p>Fizična tveganja lahko negativno vplivajo na več kanalov, kot so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmanjšan prihodek zaradi zmanjšane proizvodne zmogljivosti (npr. zaradi prekinitev dobavne verige in odsotnosti delavcev) in nižje prodaje (npr. zaradi pretresov povpraševanja in transportnih težav), - povečani obratovalni stroški (npr. zaradi potrebe po pridobivanju vložkov iz alternativnih dražjih zalog/dobaviteljev) in povečani kapitalski stroški (npr. zaradi škode na objektih).
Na kapital in zavarovanje	<p>Prehod na nizkoogljično gospodarstvo lahko pomembno vpliva na vrednost sredstev gospodinjstev in podjetij z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Morebitnim ponovnim določanjem cen naslednjih sredstev iz fosilnih goriv - Spremembami vrednotenja nepremičnin (npr. zaradi strožjih standardov energetske učinkovitosti)	<p>Fizična tveganja lahko zmanjšajo vrednost premoženja gospodinjstev in podjetij z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - neposredno škode na premoženju (npr. na hišah in tovarnah med ekstremnimi vremenskimi dogodki) - odpisi sredstev, ki se nahajajo na lokacijah z visokim tveganjem

Financiranje za bolj trajnostni svet

- Ker se vse pogosteje srečujemo s hudimi in nepredvidljivimi posledicami podnebnih sprememb in izčrpanja naravnih virov, je treba sprejeti nujne ukrepe za prilagoditev javnih politik tej novi resničnosti. **Na tem področju je vloga finančnega sistema ključna.**
- Finančni sektor se mora prilagoditi tem spremembam, da bo lahko vključil vse vidike tveganja v naložbene odločitve in ponudil izdelke in storitve, ki jih podjetja potrebujejo.
- „Financiranje trajnostne rasti“ se na splošno nanaša na postopek upoštevanja okoljskih in socialnih vidikov pri odločanju o naložbah, kar vodi do povečanja naložb v dolgoročne in trajnostne dejavnosti. **Natančneje, okoljski vidiki se nanašajo na blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter na okolje v širšem pomenu in z njim povezana tveganja (npr. naravne nesreče).**

Cilji akcijskega načrta za financiranje trajnostne rasti

- V letu 2018 je Evropska komisija pripravila Akcijski načrt: Financiranje trajnostne rasti, ki temelji na priporočilih skupine za pripravo strategije EU za financiranje trajnostne rasti
- Cilji akcijskega načrta so:
  - Preusmeriti kapitalske tokove v naložbe v trajnostno rast, da bi dosegli trajnostno in vključujočo rast;
  - Obvladati finančna tveganja, ki izhajajo iz podnebnih sprememb, izčrpavanja virov, degradacije okolja in socialnih vprašanj; ter
  - Spodbuditi preglednost in dolgoročno naravnost finančnih in gospodarskih dejavnosti.

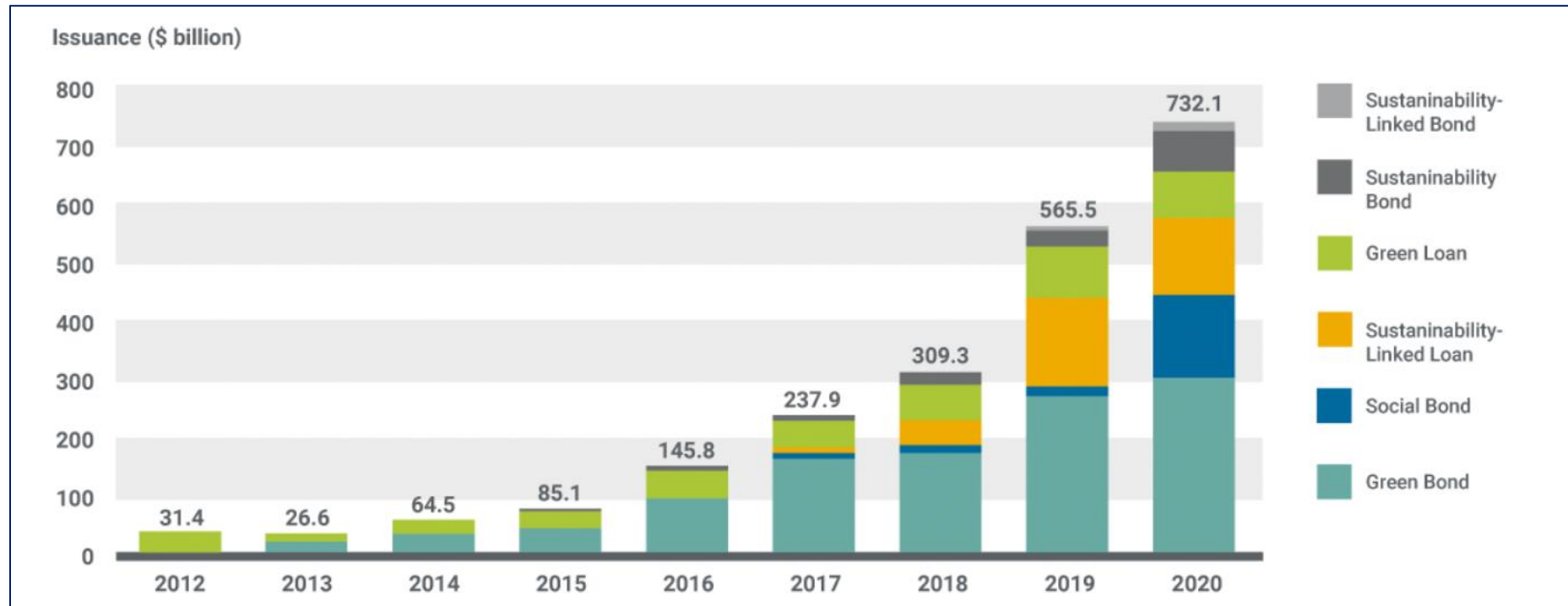

Strateška vloga bančnega sektorja v zeleni tranziciji

- Vloga bančništva se je v zadnjih letih nedvomno zmanjšala na več področjih, kot so spletna plačila, trgovinsko financiranje in podjetniške transakcije, če naštejemo le nekatere. **Vendar obstaja en segment, v katerem njegova vloga ni le pomembna in naraščujoča, ampak je tudi sine qua non: trajnostni razvoj!**
- Finančne institucije imajo ključno vlogo v procesu dekarbonizacije gospodarstev - brez njihove pomoči bo nemogoče financirati ocenjenih 275 trilijona dolarjev do leta 2050*, potrebnih za prehod na zeleno gospodarstvo. **Le s sodelovanjem in zagonom bančnega sektorja bomo dosegli cilj ničelnih neto emisij do leta 2050.**
- Kljub spektakularnemu razvoju trajnostnih financ je proces dekarbonizacije gospodarstva šele na začetku. Pot pred nami je dolga in vse prej kot lahka. To bo zahtevalo velike spremembe v vseh podjetjih, sektorjih ter gospodarskih in družbenih deležnikih. Zahteva spreminjanje navad, energetskega sistema, infrastrukture, transporta, proizvodnih sistemov, kmetijstva ... vsega. In zahteva predanost od vseh. **Temu izzivu se ne more izogniti nobena industrija ali podjetje.**

* ocena McKinsey & Company

Kumulativna izdaja zelenih obveznic je leta 2021 presegla 1 trilion dolarjev!

Vir: Bloomberg

Ocenjen obseg investicij v Sloveniji

Sektor	Scenarij z obstoječimi ukrepi 2021–2050 (mio eurov)	Scenarija z ambicioznimi dodatnimi ukrepi 2021–2050 (mio eurov)	Razlika glede na scenarij z obstoječimi ukrepi (mio eurov)
Gospodinjstva ¹	9.897	10.273	376
Storitve ¹ (javni in zasebni sektor) ²	3.363	3.932	569
Industrija ³	2.232	5.711	3.478
Prenos električne energije ⁴	1.120	1.290	170
Distribucija električne energije ⁴	10.819	13.605	2.786
Centralna oskrba ⁵	1.471	od 3.746 do 8.956 ⁶	od 2.276 do 7.486 ⁶
Lokalna oskrba ⁷	632	6.149	5.517
Promet ⁸	15.508	21.686	6.178
Skupaj	45.041	od 66.391 do 71.601 ⁶	od 21.349 do 26.559 ⁶

 Vir: Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050

Izhodišča pri oblikovanju modela financiranja so naslednja:

- temelj financiranja so nepovratna sredstva za financiranje javnih in zasebnih naložb v nizkoogljično in krožno gospodarstvo. Že danes je dovolj spodbud za preusmerjanje naložb, bistveno povečevanje ni potrebno. Zbrana namenska sredstva v prihodnje predstavljajo okoli šestino potrebnih sredstev za izvedbo predvidenega obsega potrebnih naložb za uspešen prehod v podnebno nevtralno družbo do leta 2050;
- za izvedbo prehoda v podnebno nevtralno družbo do leta 2050 bodo v večjem obsegu (pet šestin) angažirana zasebna finančna sredstva;
- pokrivanje vrzeli v financiranju se bo zagotovilo s prednostno uporabo razpoložljivih sredstev EU in financiranjem prek finančnih instrumentov, ki slonijo na sredstvih EU. Načrtovanje in oblikovanje finančnih instrumentov (povratnih sredstev, garancij, kapitalskih vložkov) bo temeljilo na kohezijskih sredstvih in koriščenju proračunskih sredstev EU;
- vendar pa razvoj finančnih instrumentov, ki slonijo le na sredstvih EU, ne bo dovolj za usmerjanje in izvedbo potrebnih naložb. Slovenija bo morala angažirati dodatne mehanizme za usmerjanje zasebnih virov v naložbe z angažmajem dodatnih proračunskih sredstev za preusmerjanje naložb in za razvoj instrumentov prek izvajanja finančnega inženiringa. Zagotavljanje dodatnih proračunskih sredstev bo potrebno tudi kot pogoj za sofinanciranje projektov iz programov oziroma skladov EU, kar je pogoj tudi za črpanje sredstev sklada EU za pravičen prehod.

V okviru prenove davčne in proračunske politike bo Slovenija:

- postopno zmanjševala vračila trošarin za fosilna tekoča goriva (popolna ukinitvev do leta 2030 oziroma v skladu z zakonodajo EU), kot že določa NEPN;
- povečala okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijami ogljikovega dioksida in jo usklajevala s ceno emisijskih kuponov oziroma mejnimi stroški za doseganje ciljev Pariškega sporazuma, kot je že odločeno v NEPN;
- spodbujala podnebno ukrepanje z drugimi davčnimi ukrepi, med možnimi ukrepi so olajšave, različne stopnje davkov idr.,
- v letnih proračunih in srednjeročnih fiskalnih načrtih upoštevala okoljske dejavnike in tveganja;
- sodelovala pri oblikovanju učinkovitega ukrepa na ravni EU, t. i. mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah za izbrane gospodarske panoge, da se zmanjša tveganje za selitev virov CO₂ in omogoča konkurenčnost nizkoogljični proizvodnji;
- usmerila sredstva evropskih strukturnih in investicijskih skladov in drugih virov EU v Sloveniji v čim večji meri v podporo trajnostnemu razvoju;
- državne pomoči za gospodarstvo pogojevala tudi z merili nizkoogljičnega prehoda, spodbujala aktiviranje zasebnega kapitala pri financiranju projektov ter pri doseganju zastavljenih ciljev NEPN in te strategije; nadgradila sistem zelenega javnega naročanja (več meril, vezanih na zmanjšanje emisij TGP, več kategorij izdelkov v sistemu ZeJN) ter močno povečala delež zelenih javnih naročil do leta 2030 in na 100 % do leta 2040.

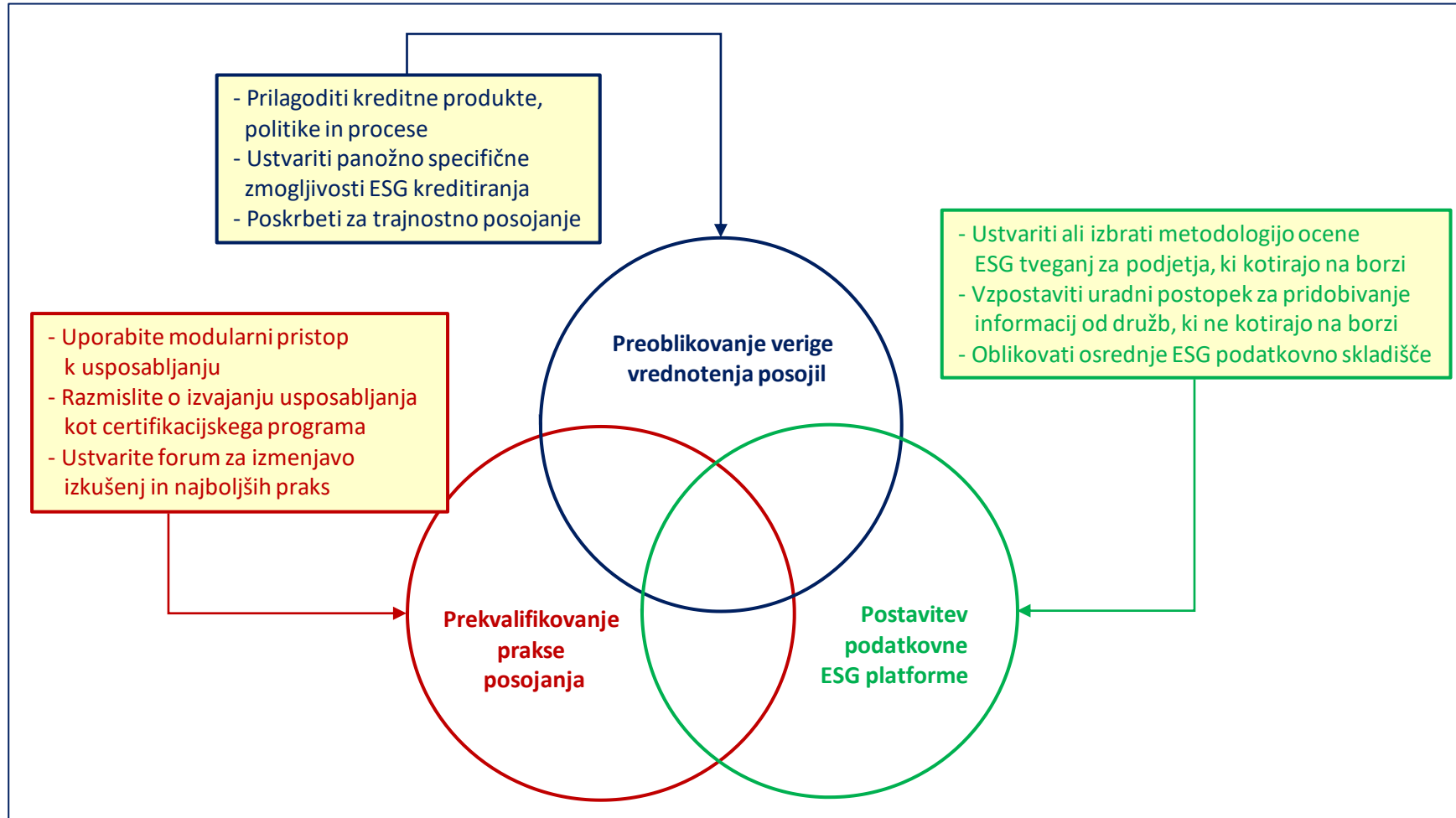

Obstoječa praksa bank pri ocenjevanju kreditne sposobnosti podjetij

- Trenutne metodologije ocenjevanja tveganj niso dovolj razvite za krožna oziroma trajnostno naravnana podjetja in/ali projekte:
  - obravnavajo enoletne finančne izkaze
  - vključevanje novih/netestiranih tehnologij ni predideno v ocenjevanju
  - (neznano) bodoče povpraševanje po novih produktih/storitvah se ne vključuje v ocenjevanje
  - vpliv obstoječih in novih tehnologij in/ali produktov na okolje se ne vključuje pri ocenjevanju profila tveganosti komitenta
- **Trajnostno naravnana podjetja so apriori ocenjena kot nadpovprečno tvegana!**

Prilagajanje bank spremembam: Strategija trajnostnega kreditiranja

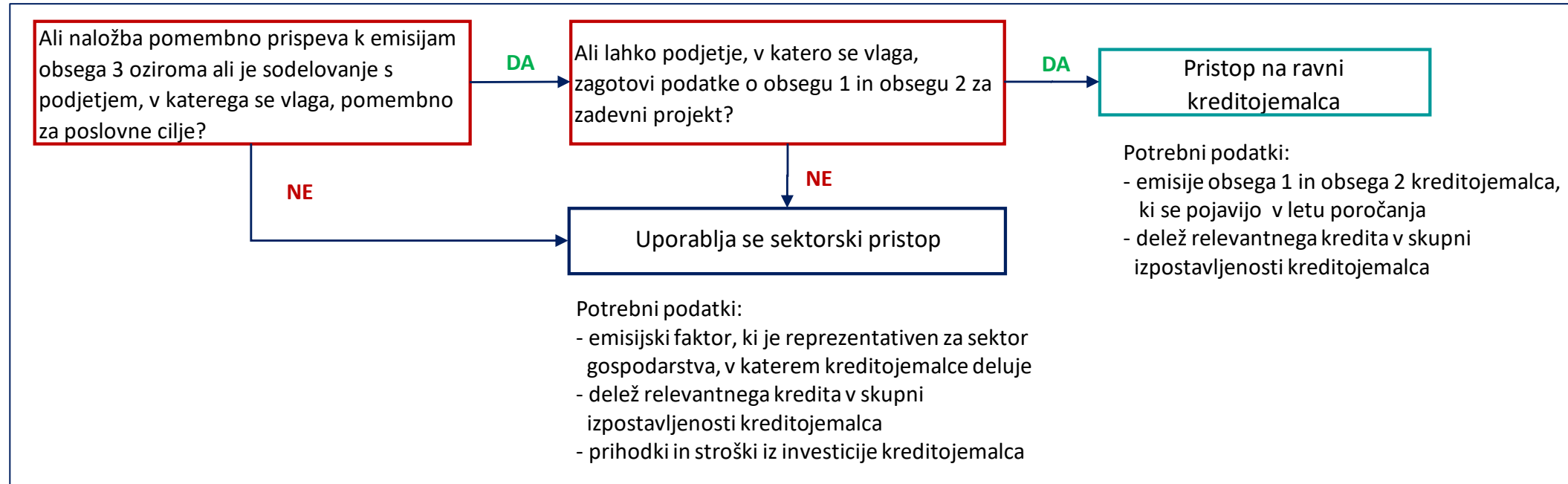
Prilagajanje bank spremembam: Metodologije za izračun Scope 3 emisij

(kot so določene s protokolom o toplogrednih plinih)

- Cilji zmanjšanja ogljičnega odtisa:
  - **Scope 1 in 2 emisij toplogrednih plinov:**
    - zaveza zmanjšati emisije CO₂ na zaposlenega za xy % do leta 2025 in za yz % do leta 2030 v primerjavi z letom 2020
    - zmanjšanje naj bo bolj ambiciozno kot v NEPN
  - **Scope 3 emisij toplogrednih plinov:**
    - uskladiti cilje s cilji NEPN: zmanjšanje financiranih emisij CO₂ za 36 % do leta 2030 v primerjavi z letom 2020.
- Kako izpolniti cilje za Scope 3 emisij toplogrednih plinov:
  - Povečati število zelenih/krožnih projektov in inovativnih tehnologij
  - Prenehati posojati sektorjem, ki so najbolj ogljično intenzivni.
  - Podpreti poslovne stranke pri njihovih prizadevanjih za zmanjšanje emisij ogljika

Prilagajanje bank spremembam: Metodologije določene s protokolom o toplogrednih plinih

Prilagajanje bank spremembam

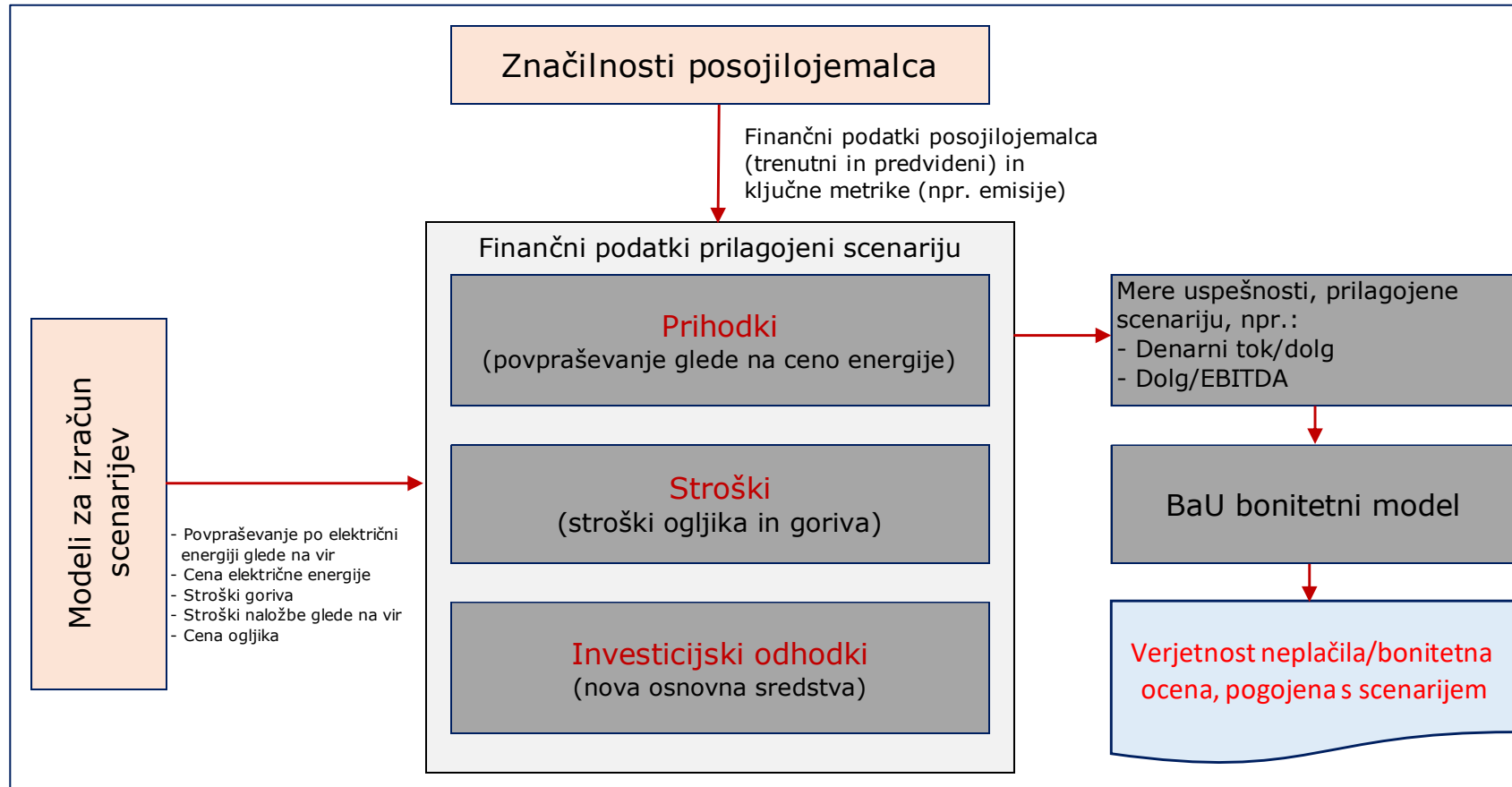
Ocena okoljskih dejavnikov – vprašalnik za podjetja!

Kriterij	Vprašanja za kriterij	Razlaga kriterija
Toplogredni plini	<ul style="list-style-type: none"> - Ali podjetje spremlja svoj ogljični odtis? - Kaj je bilo do zdaj narejenega na tem področju? - Kakšna je strategija na tem področju?	Obvaldovanje emisij toplogrednih plinov, ki jih podjetje ustvari s svojim poslovanjem
Kvaliteta zraka	<ul style="list-style-type: none"> - Kaj je bilo do zdaj narejenega na tem področju? - Kakšna je strategija na tem področju?	Obvaldovanje vplivov na kakovost zraka, ki izhajajo iz dejavnosti podjetja
Upravljanje z vodo in odpadnimi vodami	...	...
Upravljanje z energijo	...	
Zavarovanje odgovornosti v primeru negativnih vplivov na okolje	...	

Uvajanje nove prakse: koraki procesa ocenjevanja vpliva podnebnih sprememb na kreditno tveganje

Uvajanje nove prakse: shematski prikaz izračuna verjetnosti neplačila/bonitetne ocene

Uvajanje nove prakse: kvalitativno ocenjevanje občutljivosti faktorjev podnebnega tveganja

FAKTOR TVEGANJA	VODILNO VPRAŠANJE	LESTEV OCENJEVANJA
Inkrementalni (rastoči) direktni stroški emisij	Kako velik vpliv bi imeli stroški emisij na podjetje na podlagi trenutne intenzivnosti emisij?	Zelo škodljiv vpliv: Podjetje ima višje emisije na enoto proizvodnje v primerjavi z drugimi podjetji v sektorju
		Zmerno škodljiv vpliv: Podjetje ima zmerne emisije na enoto proizvodnje v primerjavi z drugimi podjetji v sektorju
		Nizek škodljiv vpliv: Podjetje ima nižji delež na enoto proizvodnje v primerjavi z drugimi v sektorju
		Brez vpliva: Podjetje je skoraj brez emisij
Inkrementalni (rastoči) indirektni stroški emisij	Ali je verjetno, da bo dobavna veriga podjetja postala dražja zaradi podnebnih politik, glede na trenutno kombinacijo vložkov?	Zelo verjetno: Podjetje je v primerjavi z drugimi v sektorju zelo odvisno od ogljično intenzivnih vložkov (npr. nafta, cement, jeklo, premog)
		Zmerno verjetno: Podjetje je zmerno odvisno od ogljično intenzivnih vložkov v primerjavi z drugimi v sektorju
		Malo verjetno: Podjetje je manj odvisno od ogljično intenzivnih vložkov v primerjavi z drugimi v sektorju
		Ni verjetno: zanemarljivi vložki ogljika v proizvodnjo
Inkrementalni (rastoči) stroški nizko ogljičnega kapitala	Ali bo moralo podjetje vlagati v nova osnovna sredstva za višjo konkurenčnost v gospodarstvu z nižjimi emisijami ogljika?	Velika vlaganja: Podjetje zahteva večje naložbe v "nizkoogljična" osnovna sredstva v primerjavi z drugimi v sektorju
		Zmerna vlaganja: Podjetje zahteva zmerno vlaganje v "nizkoogljična" osnovna sredstva, da lahko konkurira v primerjavi z drugimi v sektorju
		Nizka vlaganja: Podjetje zahteva nižje naložbe v "nizkoogljična" osnovna sredstva, da lahko konkurira v primerjavi z drugimi v sektorju
		Brez vpliva: V boju s konkurenco se podjetje ne bo zanašalo na nizkoogljična osnovna sredstva
Spremembe v prihodkih	Ali bi se povpraševanje po produktih/storitvah podjetja lahko zmanjšalo zaradi konkurence z nizkoogljičnimi alternativami?	Veliko zmanjšanje: Podjetje doživlja zelo neugodne odzive povpraševanja v primerjavi z drugimi v sektorju
		Zmerno zmanjšanje: Podjetje doživlja zmerno neugodne odzive na povpraševanje v primerjavi z drugimi v sektorju
		Omejeno negativno zmanjšanje: Podjetje ima omejene škodljive učinke ali pa se povpraševanje poveča v primerjavi z drugimi v sektorju
		Brez vpliva: prihodki podjetja se ne bodo spremenili

Načela „zelenega“ posojanja

- Cilj načel je ustvariti okvir tržnih standardov in smernic, ki zagotavljajo dosledno metodologijo za uporabo na celotnem trgu zelenih posojil, hkrati pa omogočajo, da posojilni produkti ohranijo svojo fleksibilnost, in ohranjajo celovitost trga zelenih posojil, medtem ko se razvija.
- Da bi posojilo bilo „zeleno“, bi moralo biti strukturirano v skladu z načeli zelenega posojanja, ki zagotavljajo mednarodni standard, ki temelji na naslednjih štirih temeljnih komponentah:
  - **Poraba kredita:** zeleni projekti morajo zagotavljati jasne okoljske koristi, ki jih boposojilojemalec ocenil, izmeril in o njih poročal.
  - **Postopek vrednotenja in izbire projektov:** Posojilojemalec zelenega posojila mora jasno povedati, kako je organiziran za ocenjevanje in izbiro projektov, ki bodo kreditirani. Poleg tega posojilojemalec pojasnjuje, kako bo obvladoval okoljsko in socialno tveganje upravičenih projektov.
  - **Upravljanje prejemkov kredita:** Prejemki zelenega posojila bi moral biti knjiženi na namenski račun ali bi ga moral posojilojemalec spremljati, da se ohrani preglednost in spodbuja integriteta izdelka.
  - **Poročanje:** Načela priporočajo uporabo kvalitativnih kazalnikov uspešnosti in, kjer je izvedljivo, kvantitativnih meril uspešnosti (na primer energetska zmogljivost, zmanjšane emisije toplogrednih plinov itd.)

THANK YOU!

dr. Slaven Mićković

[mail: slaven.mickovic@gmail.com](mailto:slaven.mickovic@gmail.com)

web: <https://slavenmickovic.com/>

Priloga 1: Opredelitev pojmov

- **Trajnostne/vzdržne finance** (Sustainable Finance/ESG Finance): zajemajo vsakršno obliko finančne storitve, ki vključuje okoljske (E), socialne (S) ali upravljaljske (G) kriterije v poslovne in investicijske odločitve,
- **Zelene finance/naložbe** (Green Finance): osredotočenost na pozitivne okoljske vplive
- **Podnebne finance/naložbe** (Climate Finance): osredotočenost na pozitivne vpliv glede podnebnih sprememb
- **Modre finance/naložbe** (Blue Finance): osredotočenost na pozitivne vplive za zaščito oceanov in morskega habitata
- **Ohranitvene finance/naložbe** (Conservation Finance): osredotočenost na pozitivne vplive za zaščito biotske raznovrstnosti gozdnih površin
- **Naložbe z vplivom** (Impact Finance): usmeritev na dosego konkretno zastavljenega cilja/spremembe, npr. učinkov na socialnem področju

Priloga 2: Kako pripraviti „krožni“ projekt sprejemljiv za banke?

(CREATE A FINANCEABLE CIRCULAR BUSINESS IN 10 STEPS*)

1. Določite logično izhodišče
2. Ustvarite dobiček z več cikli uporabe
3. Uskladite spodbude v celotni dobavni verigi
4. Bodite pregledni glede ponudbe vrednosti
5. Ponovno definirajte vlogo maloprodaje
6. Postopoma prehod na sisteme produkt-storitev s kombiniranjem modelov prihodkov
7. Zagotovite stabilne denarne tokove s trdno pogodbo
8. Zmanjšajte tveganje dolžnika
9. Ujemite vrednost sredstev, dobo vračila in trajanje pogodbe
10. Izmerite vpliv okolja na finančno uspešnost

* https://assets.website-files.com/5d26d80e8836af2d12ed1269/5dea753a5293546f4dc60c37_finance-white-paper-20161207-EN.pdf

CIRCULAR BUSINESS ACADEMY

*Tailored professional training programmes,
enabling entrepreneurs, managers and policy-
makers to embrace circular business model
innovation*

Register now

*Opportunity days - Dnevi
priložnosti:*

*"The Challenges of Circular
Transformation"*

Ljubljana, 8 November 2019

www.circularbusiness.academy